

FEMINIZEM IN SEKSIZEM MED OSNOVNOŠOLCI

RAZISKOVALNA NALOGA

Avtorica:
Tea Horvat, 9. a

Mentorica:
Tjaša Nežmah, univ. dipl. ped.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje
Celje 2017

FEMINIZEM IN SEKSIZEM MED OSNOVNOŠOLCI

RAZISKOVALNA NALOGA

Avtorica:
Tea Horvat, 9. a

Mentorica:
Tjaša Nežmah, univ. dipl. ped.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje
Celje 2017

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorici, ge. Tjaši Nežmah, za pomoč in podporo pri izdelavi raziskovalne naloge, vsem anketirancem, ki so izpolnili anketo in s tem prispevali k nastanku raziskovalne naloge, koordinatorju raziskovalnega dela na II. osnovni šoli Celje, g. Tomažu Končanu, in prostovoljkam pri Ženski svetovalnici, ki so odgovarjale na zastavljena vprašanja. Prav tako se zahvaljujem svojim staršem in prijateljem za podporo in tehnično pomoč pri izdelavi naloge.

*Moški in ženske imajo vloge – njihove vloge
so različne, vendar so njihove pravice enake.*

Harri Holkeri

KAZALO

1	UVOD.....	9
1.1	Opredelevanje raziskovalnega problema.....	9
1.2	Izbira raziskovalnih metod.....	9
1.3	Raziskovalne hipoteze.....	10
1.4	Potek raziskovalnega dela.....	10
2	TEORETIČNI DEL.....	11
2.1	Zgodovina feminizma.....	11
2.2	Seksizem.....	13
2.3	Kam po pomoč, ko razlikovanje med spoloma postane prehudo?.....	13
3	OSREDJI DEL RAZISKOVALNE NALOGE.....	15
3.1	Problemi pri raziskovalni nalogi.....	15
3.2	Predstavitev in utemeljitev rezultatov.....	15
3.2.1	Razporejenost osnovnošolcev glede na spol in razred.....	16
3.2.2	Kaj pomeni beseda feminizem?.....	17
3.2.3	Kaj pomeni beseda seksizem?.....	18
3.2.4	Ali se ti kdaj zdi, da fantje kdaj mislijo, da zmorejo več kot ti?.....	19
3.2.5	Kaj želiš postati, ko odrasteš?.....	20
3.2.6	Zakaj meniš, da so se pojavile razlike med moškimi in ženskami?.....	21
3.2.7	Si kdaj opazil/a, da sošolci delajo razlike med dečki in deklicami?.....	22
3.2.8	Kdaj si opazil/a razlikovanje med spoloma v razredu?.....	23
3.2.9	Kako si se počutil/a, ko si opazil/a razlikovanje med spoloma v razredu?.....	24
3.2.10	Kdo so feministke?.....	25
3.2.11	Ali misliš, da mediji (televizija, radio, časopis ...) povečujejo razlike med ženskami in moškimi?.....	26
3.2.12	Obkroži, kaj meniš o naslednjih trditvah:.....	27
3.2.13	Ali meniš, da bi ženske morale postaviti družino pred kariero/sluzbo?.....	31
4	ZAKLJUČEK.....	32
5	VIRI.....	33

SLIKE

SLIKA 1: MIŠLJENJE ŽENSK V ZGODOVINI	11
SLIKA 2: RAZVOJ FEMINISTIČNIH SKUPIN MED LETOMA 1984 IN 1995	12
SLIKA 3: KROG NASILJA.....	14
SLIKA 4: VARNE TOČKE V CELJU	14

GRAFI

GRAF 1: RAZPOREJENOST UČENCEV GLEDE NA SPOL IN RAZRED	16
GRAF 2: POZNAVANJE POJMA FEMINIZEM MED OSNOVNOŠOLCI.....	17
GRAF 3: POZNAVANJE POJMA SEKSIZEM MED OSNOVNOŠOLCI	18
GRAF 4: MIŠLJENJE DEKLET GLEDE TEGA, ALI SE JIM KDAJ ZDI, DA FANTJE MISLIJO, DA ZMOREJO VEČ KOT ONE.....	19
GRAF 5: RAZPOREDITEV UČENCEV GLEDE NA ŽELJO, KATERI POKLIC OPRAVLJATI V PRIHODNOSTI	20
GRAF 6: MIŠLJENJE OSNOVNOŠOLCEV O VZROKU ZA POJAVLJANJE RAZLIK MED MOŠKIMI IN ŽENSKAMI	21
GRAF 7: OPAŽANJE RAZLIKOVANJA MED SPOLOMA MED DEČKI IN DEKLICAMI V RAZREDU	22
GRAF 8: OPAŽANJA UČENCEV GLEDE RAZLIKOVANJA MED SPOLOMA V RAZREDU	23
GRAF 9: POČUTJE OSNOVNOŠOLCEV MED OPAŽANJEM RAZLIKOVANJA MED SPOLOMA V RAZREDU	24
GRAF 10: POZNAVANJE POJMA FEMINISTKE MED OSNOVNOŠOLCI	25
GRAF 11: MNENJE OSNOVNOŠOLCEV O TEM, ALI MEDIJI POVEČUJEJO RAZLIKE MED SPOLOMA	26
GRAF 12: MNENJE OSNOVNOŠOLCEV O TEM, DA ŽENSKE VEDNO POSKRBIJO ZA ČUSTVENO DELO	27
GRAF 13: MNENJE OSNOVNOŠOLCEV O TEM, DA SO MOŠKI VEDNO NADREJENI ŽENSKAM	28
GRAF 14: MNENJE OSNOVNOŠOLCEV O TEM, DA ŽENSKE SODIJO SAMO V KUHINJO	29
GRAF 15: MNENJE OSNOVNOŠOLCEV O TEM, DA SO MOŠKI IN ŽENSKE ENAKOVREDNI	30
GRAF 16: MNENJE OSNOVNOŠOLCEV O TEM, ALI BI ŽENSKE MORALE POSTAVITI DRUŽINO PRED KARIERO/SLUŽBO	31

PREGLEDNICE

PREGLEDNICA 1: RAZPOREJENOST UČENCEV GLEDE NA SPOL IN RAZRED.....	16
PREGLEDNICA 2: POZNAVANJE POJMA FEMINIZEM MED OSNOVNOŠOLCI	17
PREGLEDNICA 3: POZNAVANJE POJMA SEKSIZEM MED OSNOVNOŠOLCI.....	18
PREGLEDNICA 4: MIŠLJENJE DEKLET GLEDE TEGA, ALI SE JIM KDAJ ZDI, DA FANTJE MISLIJO, DA ZMOREJO VEČ KOT ONE	19
PREGLEDNICA 5: RAZPOREDITEV UČENCEV GLEDE NA ŽELJO, KATERI POKLIC OPRAVLJATI V PRIHODNOSTI.....	20
PREGLEDNICA 6: MIŠLJENJE OSNOVNOŠOLCEV O VZROKU ZA POJAVLJANJE RAZLIK MED MOŠKIMI IN ŽENSKAMI	21
PREGLEDNICA 7: OPAŽANJE RAZLIKOVANJA MED SPOLOMA MED DEČKI IN DEKLICAMI V RAZREDU	22
PREGLEDNICA 8: OPAŽANJA UČENCEV GLEDE RAZLIKOVANJA MED SPOLOMA V RAZREDU	23
PREGLEDNICA 9: POČUTJE OSNOVNOŠOLCEV MED OPAŽANJEM RAZLIKOVANJA MED SPOLOMA V RAZREDU...	24
PREGLEDNICA 10: POZNAVANJE POJMA FEMINISTKE MED OSNOVNOŠOLCI.....	25
PREGLEDNICA 11: MNENJE OSNOVNOŠOLCEV O TEM, ALI MEDIJI POVEČUJEJO RAZLIKE MED SPOLOMA.....	26
PREGLEDNICA 12: MNENJE OSNOVNOŠOLCEV O TEM, DA ŽENSKE VEDNO POSKRBIJO ZA ČUSTVENO DELO.....	27
PREGLEDNICA 13: MNENJE OSNOVNOŠOLCEV O TEM, DA SO MOŠKI VEDNO NADREJENI ŽENSKAM.....	28
PREGLEDNICA 14: MNENJE OSNOVNOŠOLCEV O TEM, DA ŽENSKE SODIJO SAMO V KUHINJO.....	29
PREGLEDNICA 15: MNENJE OSNOVNOŠOLCEV O TEM, DA SO MOŠKI IN ŽENSKE ENAKOVREDNI.....	30
PREGLEDNICA 16: MNENJE OSNOVNOŠOLCEV O TEM, ALI BI ŽENSKE MORALE POSTAVITI DRUŽINO PRED KARIERO/SLUŽBO	31

POVZETEK

V raziskovalni nalogi sem se lotila problematike seksizma in feminizma med osnovnošolci, in sicer sem s pomočjo literature in anketiranjem učencev 5. in 9. razredov želela izvedeti, koliko osnovnošolci poznajo feminizem ter ali je seksizem prirojen ali priučen, kako se na seksizem in feminizem odzivajo osnovnošolci ter kako seksizem zmanjšati oziroma kako ga postopoma odstraniti. Zdi se, da seksizem postaja vedno večja težava v svetu, vendar to opazi le malo ljudi. Ugotovila sem, da je veliko anketiranih učencev, predvsem dekleta, opazilo razlikovanje med dečki in deklicami.

1 UVOD

Nekega dne sem se pogovarjala s prijateljem. Pogovarjala sva se o ocenah v šoli in rekel je, da v srednji šoli ne bom mogla obdržati odličnega povprečja, ker sem dekle. Ker se mi je izjava zdela žaljiva, sem se vprašala, kako je z ostalimi učenci na celjskih osnovnih šolah. Ali so tudi ostali osnovnošolci deležni takšnih izjav? Kako se takrat počutijo? Na podlagi teh vprašanj sem se odločila za podrobnejše raziskovanje seksizma in feminizma na osnovnih šolah.

1. 1 Opredelitev raziskovalnega problema

Raziskovalni problem se navezuje na temi seksizem in feminizem. Ker pa sta ti dve temi zelo obširni, sem se osredotočila predvsem na to, koliko osnovnošolci vedo o seksizmu in feminizmu, ali se pojavljata tudi v šoli ter kako se otroci takrat počutijo.

1. 2 Izbira raziskovalnih metod

Pri raziskovanju sem uporabljala spodnji metodi.

1. Literatura

S pomočjo knjig in spletnih strani, ki jih navajam kot vir, sem lahko sestavila teoretični del in anketni vprašalnik. Med iskanjem knjig za teoretični del raziskovalne naloge sem našla še nekaj zanimivih in poučnih knjig na temo feminizma in seksizma.

2. Priprava anketnega vprašalnika in anketiranje

Anketirala sem učence II. osnovne šole Celje, in sicer učence 5. in 9. razredov. Anketni vprašalnik je v prilogi. Skupno sem anketirala 80 otrok, 37 petošolcev ter 43 devetošolcev. Ti dve generaciji sem izbrala, saj me je zanimalo, kakšne so razlike med otroki, starimi 9 oziroma 10 let, in otroki, starimi 14 oziroma 15 let.

V raziskovalni nalogi najprej opredeljujem teoretična izhodišča o seksizmu in feminizmu, v empiričnem delu pa se osredotočam na seksizem in feminizem med osnovnošolci (5. in 9. razred).

1. 3 Raziskovalne hipoteze

Pri svojem delu sem si praktično pri vseh vprašanjih iz ankete postavila hipoteze, vendarle pa so glavne hipoteze moje raziskovalne naloge naslednje:

Hipoteza št. 1: Večina anketiranih petošolcev ne pozna pomena pojma feminizem.

Hipoteza št. 2: Večina anketiranih devetošolcev pozna pomen pojma seksizem.

Hipoteza št. 3: Več kot polovica anketiranih otrok opaža seksizem v šoli.

Hipoteza št. 4: Mlajši učenci še ne delajo velikih razlik med spoloma.

Hipoteza št. 5: Dečki opažajo razlikovanje med spoloma, vendar manj kot deklice.

1. 4 Potek raziskovalnega dela

V prvem delu raziskovanja sem se osredotočila na različno literaturo, ki sem jo našla v člankih, knjigah in na medmrežju. Po pregledu literature sem si zastavila raziskovalna vprašanja in hipoteze. Sestavila sem anketni vprašalnik. Ankete, ki sem jih razdelila v mesecu decembru 2016, so izpolnjevali petošolci in devetošolci II. osnovne šole v Celju. Ankete sem nato statistično obdelala. Anketni vprašalnik je izpolnilo 80 učencev.

2 TEORETIČNI DEL

2.1 Zgodovina feminizma

Sprva so se feministke usmerile na vprašanja spola in spolnosti, kasneje je bil feminizem bolj gibanje za družbeno preobrazbo, njegov namen je bil spremeniti družbo v celoti.

Besedo feminizem je v zgodnjem 19. stol. uvedel francoski socialist Charles Fournier. Pomen se je nanašal na "novo žensko, ki bo tako preoblikovala družbo, kot bo družba preoblikovala njo".

Prelomna zgodovinska trenutka, ki sta zabeležila zgodnji začetek feminizma, sta francoska revolucija leta 1789 in objava dela Mary Wollstonecraft leta 1792 - *Zagovor pravic žensk*.

Prvo peticijo za volilno pravico žensk predstavlja delo *The Subjection of Woman*, ki jo je leta 1869 objavil John Stuart Mill. Leta 1918 so ženske dobile volilno pravico, vendar le ženske, starejše od 30 let, ki so bile lastnice nepremičnin ali pa so bile poročene z moškim, ki je bil lastnik nepremičnin.

Povzeto po: <https://sites.google.com/site/informatikakajalika/home/kratka-zgodovina>, uporabljeno 21. 2. 2017.

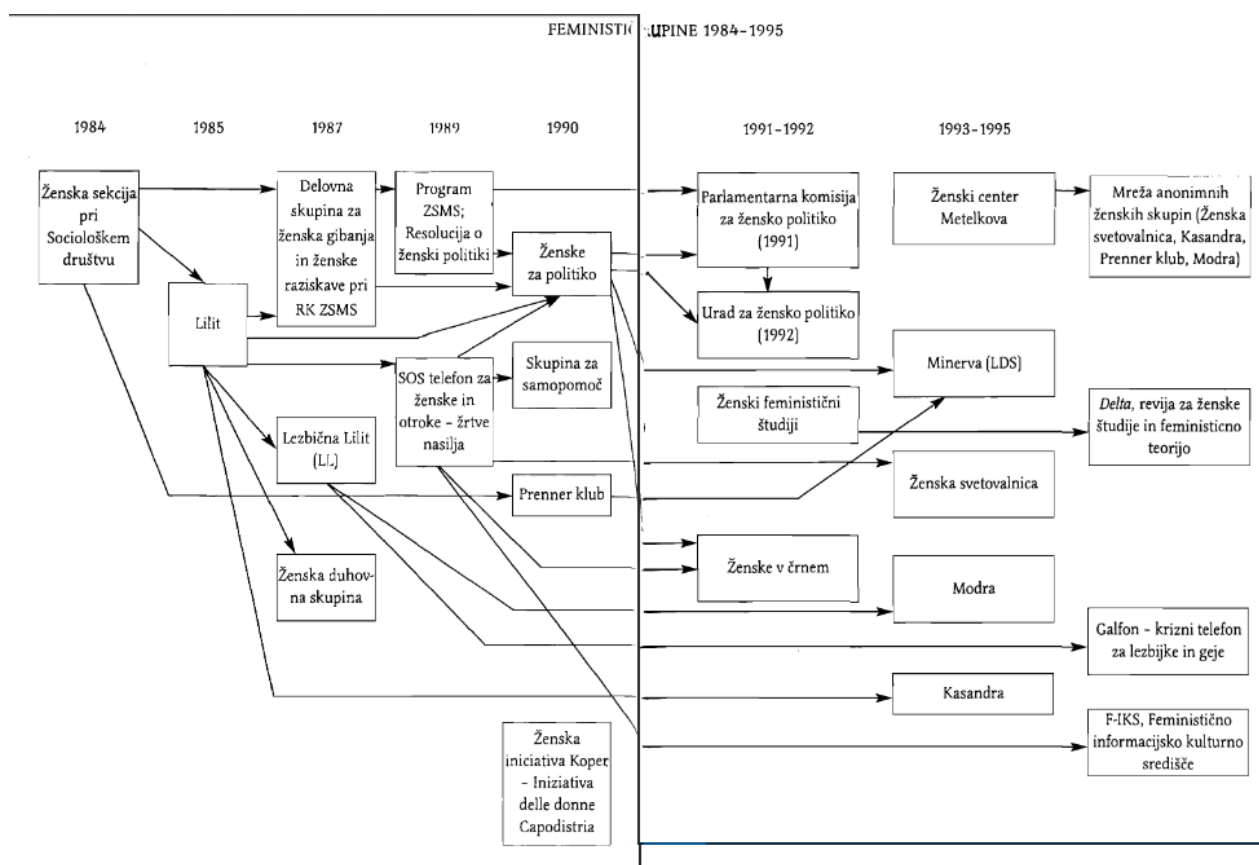

Slika 1: Mišljenje žensk v zgodovini

(VIR: https://c1.staticflickr.com/4/3083/2312459389_9d9c15e6e2.jpg)

V tem času je nastalo več smeri feminizma:

- **liberalni feminizem**, ki nima tako jasno razvitih teorij o neenakosti med spoloma kot radikalni, marksistični in socialistični feminizem. Ta feminizem dobiva največjo podporo javnosti.
- **marksistični in socialistični feminizem**, ki izkoriščanja žensk ne pripisuje le moškim. Največje izkoriščanje pripisujejo kapitalizmu, kapitalisti pa naj bi od tega imeli največjo korist.
- **radikalni feminizem**, ki krivi moške za izkoriščanje žensk. Takšni feministki se zdijo moški tisti, ki imajo korist od podrejenosti žensk. Ženske veljajo za izkoriščene zato, ker brezplačno opravljajo delo za moške s tem, ko negujejo otroke in opravljajo gospodinjstva dela.
- **črnski feminizem**, ki je nastal zaradi nezadovoljstva nad drugimi tipi feminizma, saj se noben drug tip feminizma ne posveča problemom temnopoltih žensk. (M. Haralambos in M. Holborn, 2005)

Slika 2: Razvoj feminističnih skupin med letoma 1984 in 1995 (VIR: V. Jalušič, Kako smo hodile v feministično gimnazijo, Ljubljana, 2002)

2. 2 Seksizem

»Že kot deklice nas učijo, kaj in katere igre so za nas primerne, učijo nas sramežljivosti in odvisnosti. Učijo nas, kateri poklici se »ne spodobijo« za ženske in kakšne so lastnosti idealne matere in žene. To je tudi sinonim za idealno žensko.« (A. Čufer, 1998, str. 35)

Seksizem je oblika psihičnega nasilja.

Seksizem zajema celoto prepričanj in stališč. Temelji na strogem ločevanju dejavnosti po spolu. Podeljuje neenake lastnosti glede na spol. Seksizem je trdovraten, ker je celovito družbeno reguliran in varovan. Prisoten je povsod:

- na delovnem mestu, kjer imajo ženske in moški za enako delo različne plače;
- v medijih, kjer v večini prikažejo modele oziroma primere, kako mora izgledati in kako se mora obnašati popoln moški ali ženska;
- v šoli, kjer med sošolci in sošolkami nastajajo različni predsodki glede spola, zaradi česar se kdo kdaj počuti zapostavljenega ali manjvrednega ...

(Ustni vir: društvo Ženska svetovalnica)

Seksizem je opredelil tudi Aristotel, ki je ženske velikokrat označil kot manjvredne ter podrejene moškim. Ta vidik je še posebej izražen v njegovem delu Politika. V ospredju je sedem seksističnih trditev, ki jih je moč zaslediti na področju Aristotelove biologije:

- ženska je nepopoln moški;
- ženska predstavlja odklon od oblike;
- najbolj idealen potomec je sin, podoben svojemu očetu;
- ženska se anatomsko razlikuje od moškega;
- moški so tisti, ki vladajo, ženske pa tiste, ki ubogajo;
- vloga žensk v razmnoževanju je podrejena;
- ženske so sposobne resničnega mnenja, le moški pa védenja.

Njegova stališča so naletela na močan odziv s strani kritikov, ki ga označujejo kot enega največjih seksistov, a številni avtorji navajajo, da njegova teorija (predvsem biologija) ne temelji na seksističnih predsodkih.

(VIR: <http://projekti.gimvic.org/2012/2e/hiphop/seksizem.html>, uporabljeno 22. 2. 2017)

2. 3 Kam po pomoč, ko razlikovanje med spoloma postane prehudo?

Za nasilje je značilno, da se stopnjuje, saj navadno iz blažjih oblik prehaja na hujše. Narava nasilja je takšna, da se nasilje ponavlja in ga lahko opišemo kot krog nasilja.

Da bi se nasilje prekinilo, moramo prekiniti molk in poiskati pomoč. Najbolje je, da se najprej zatečemo do osebe, ki ji zaupamo, bodisi je to starš, prijatelj, učitelj ali nekdo, ki razume. Če je ogrožena tvoja varnost, pa so se dolžni odzvati tudi pristojni organi oziroma policisti.

Slika 3: Krog nasilja (VIR: društvo Ženska svetovalnica)

Nasilje je družben problem, družbo pa sestavljamo posamezniki, zato je pomembno, da se ljudje opredelimo proti nasilju tako, da se zavežemo k ničelni toleranci do nasilja:

- nasilja ne povzročam,
- nasilja ne spregledam,
- nasilja ne spodbujam,
- ob nasilju primerno ukrepam,
- proti nasilju govorim in delujem,
- informiram se o vseh oblikah nasilja. (ustni vir: Ženska svetovalnica)

V primeru, da nimaš nikogar, ki bi te razumel, pa se lahko obrneš na Tom telefon ali pa obiščeš eno izmed varnih točk v tvojem kraju.

VARNE TOČKE V CELJU:

1. Javni zavod Socio, Kocenova ulica 8;
2. Regijski center medgeneracijskega druženja, Kocenova ulica 8;
3. Muzej novejšje zgodovine Celje, Prešernova ulica 17;
4. Osrednja knjižnica Celje, Muzejski trg 1a;
5. Policijska postaja Celje, Ljubljanska cesta 12;
6. Zdravstveni dom Celje- Dispanzer za šolske otroke in mladino;
7. Železniška postaja Celje, Krekov trg 1;
8. Selezijanski mladinski center Celje, Don Boskov trg 1;
9. CityCenter Celje, Mariborska cesta 100;
10. Mladinski center Celje, Mariborska 2;
11. Krizni center za mlade, Ipavčeva 8;
12. Dom ob Savinji Celje, Jurčičeva ulica 6;
13. Opatiška družba Matere & Močak, Prešernova ulica 73.

VARNA TOČKA unicef

Si v stiski? Ti kdo teži? Poišči ta znak. Poišči pomoč. V varni točki ti bomo vedno pristupnili in pomagali.

Če te ustrahujejo pretepaajo, izsiljujejo - ne molči! Poišči pomoč!

V VARNIH TOČKAH ti bodo pomagali, kadar ko li boš potreboval pomoč.

Vedno lahko pokličeš tudi:
 *TOM anonimni telefon otrok in mladostnikov 116 111;
 *Anonimni telefon policije 080 12 00;
 *Krizni center za mlade 03 493 05 30;
 *Sopotnik – telefon za pomoč ljudem v stiski 116 123;

UZ SOCIO **unicef**

Slika 4: Varne točke v Celju (VIR: <http://www2.arnes.si/~oscefk1s/1314/vtce.pdf>)

3 OSREDJI DEL RAZISKOVALNE NALOGE

V okviru raziskovalne naloge sem anketirala 80 osnovnošolcev 5. in 9. razreda II. osnovne šole Celje. Z vprašalnikom, ki je priložen kot priloga, sem pridobila podatke, s katerimi sem lahko hipoteze potrdila ali ovrgla.

Uporabila sem anketni vprašalnik, ki je vseboval 13 vprašanj, od tega 10 vprašanj zaprtega tipa in 3 vprašanja odprtega tipa.

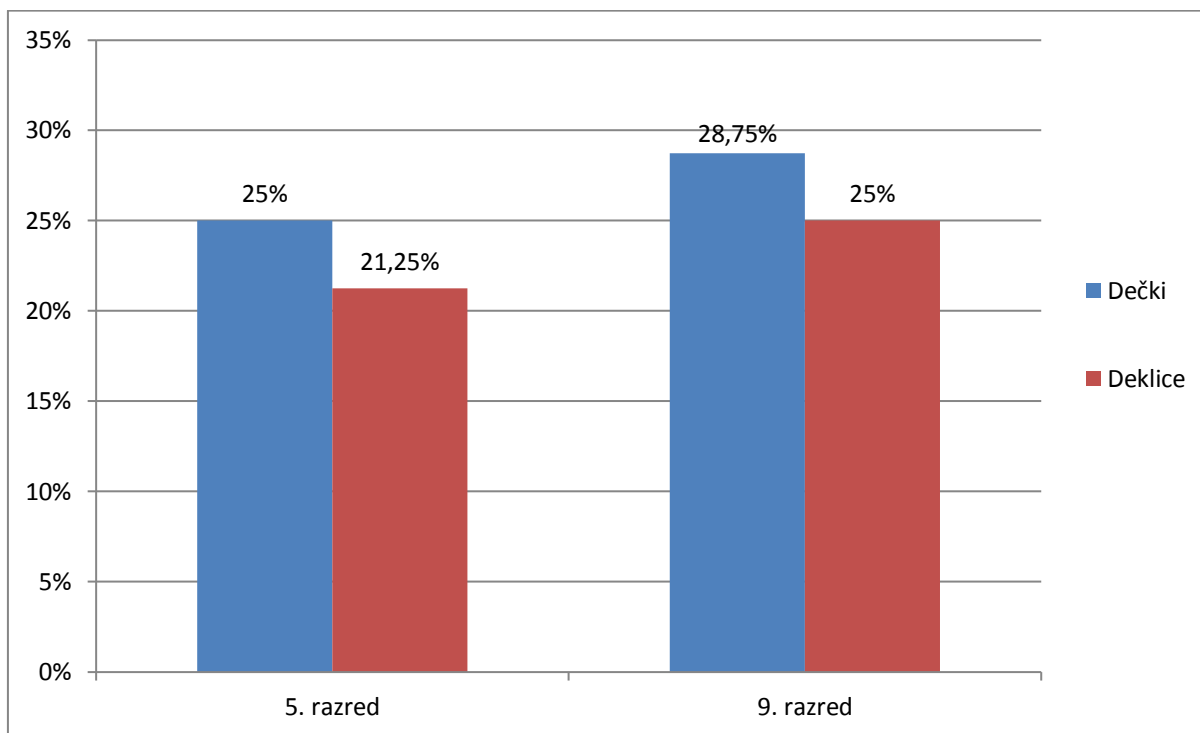
3.1 Problemi pri raziskovalni nalogi

Pri raziskovanju sem se srečevala z različnimi problemi. Eden iz med njih je bil ta, da anketiranci niso v celoti odgovarjali iskreno, oziroma jim je bilo nerodno. Problem pa je bil tudi, da je v času, ko sem anketirala, zbolelo, zato je bilo anketiranih manj otrok, kot sem želela.

3.2 Predstavitev in utemeljitev rezultatov

V nadaljevanju predstavljam rezultate, pridobljene z anketnim vprašalnikom. Rezultati vsakega vprašanja so predstavljeni z grafom in v preglednici. Uporabila sem anketni vprašalnik, ki je priložen v prilogi. V anketi je sodelovalo 80 otrok, od tega 53,75 % dečkov in 46,25 % deklic. Anketiranci so anketo reševali približno 10 minut.

3. 2. 1 Razporejenost osnovnošolcev glede na spol in razred

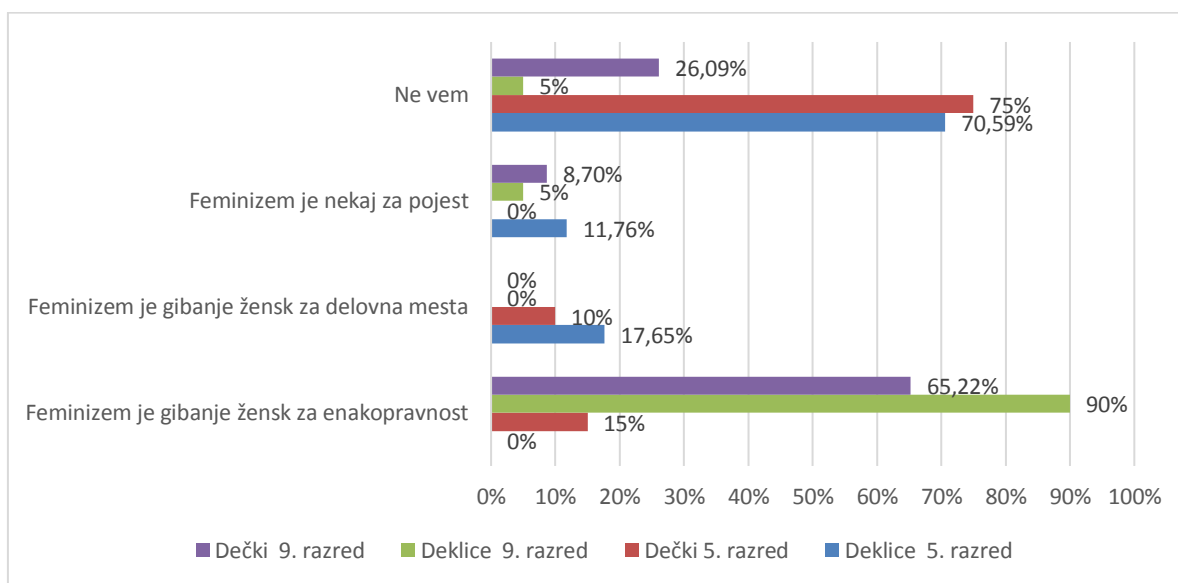
Graf 1: Razporejenost učencev glede na spol in razred

	5. razred	9. razred
Dečki	20 otrok	23 otrok
Deklice	17 otrok	20 otrok

Preglednica 1: Razporejenost učencev glede na spol in razred

Iz grafa je razvidno, da je v anketi sodelovalo 46,25 % deklic in 53,75 % dečkov, od tega 53,75% devetošolcev in 46,25 % petošolcev.

3. 2. 2 Kaj pomeni beseda feminizem?

Graf 2: Poznavanje pojma feminizem med osnovnošolci

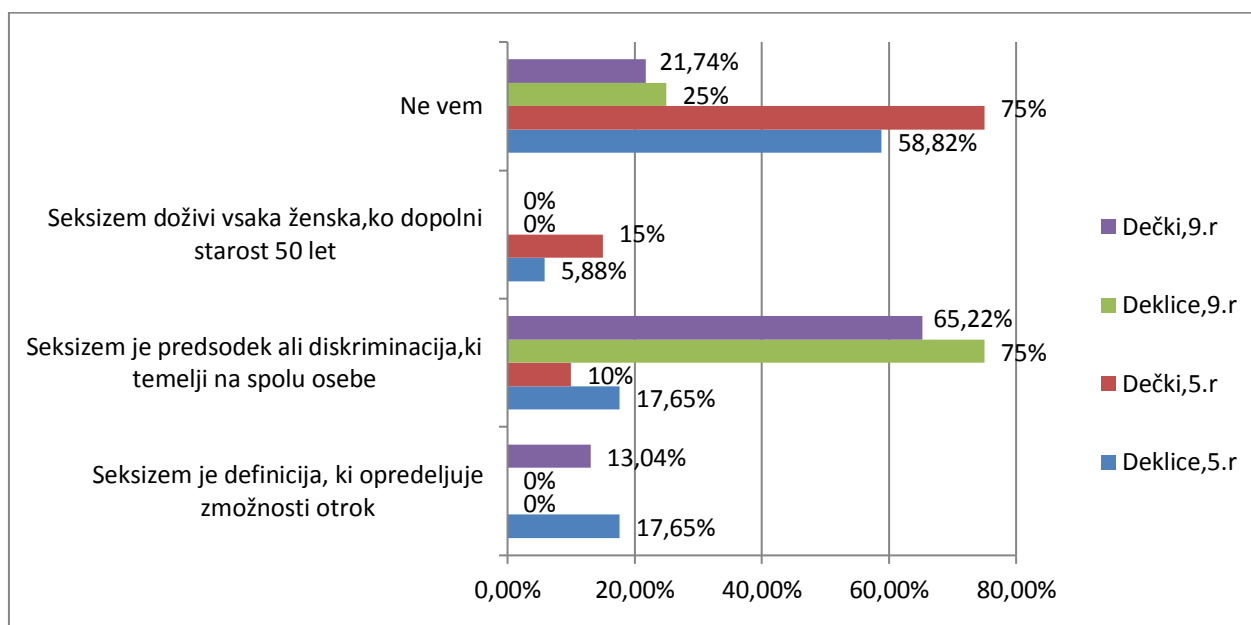
	Deklice 5. razred	Dečki 5. razred	Deklice 9. razred	Dečki 9. razred
Feminizem je gibanje žensk za enakopravnost	0 %	15 %	90 %	65,22 %
Feminizem je gibanje žensk za delovna mesta	17,65 %	10 %	0 %	0 %
Feminizem je nekaj za pojest	11,76 %	0 %	5 %	8,70 %
Ne vem	70,59 %	75 %	5 %	26,09 %

Preglednica 2: Poznavanje pojma feminizem med osnovnošolci

Graf in preglednica prikazujeta poznavanje pojma feminizem med osnovnošolci. Iz grafa je razvidno, da devetošolci poznajo pojem feminizem bolje kot petošolci, saj kar 90 % devetošolk in 65,22 % devetošolcev pozna pojem feminizem, kar je pri petošolcih drugače, saj nič petošolk in le 15 % petošolcev pozna pojem feminizem.

Moja hipoteza je bila, da večina petošolcev ne pozna pomena pojma feminizem. Hipotezo sem lahko tako potrdila.

3. 2. 3 Kaj pomeni beseda seksizem?

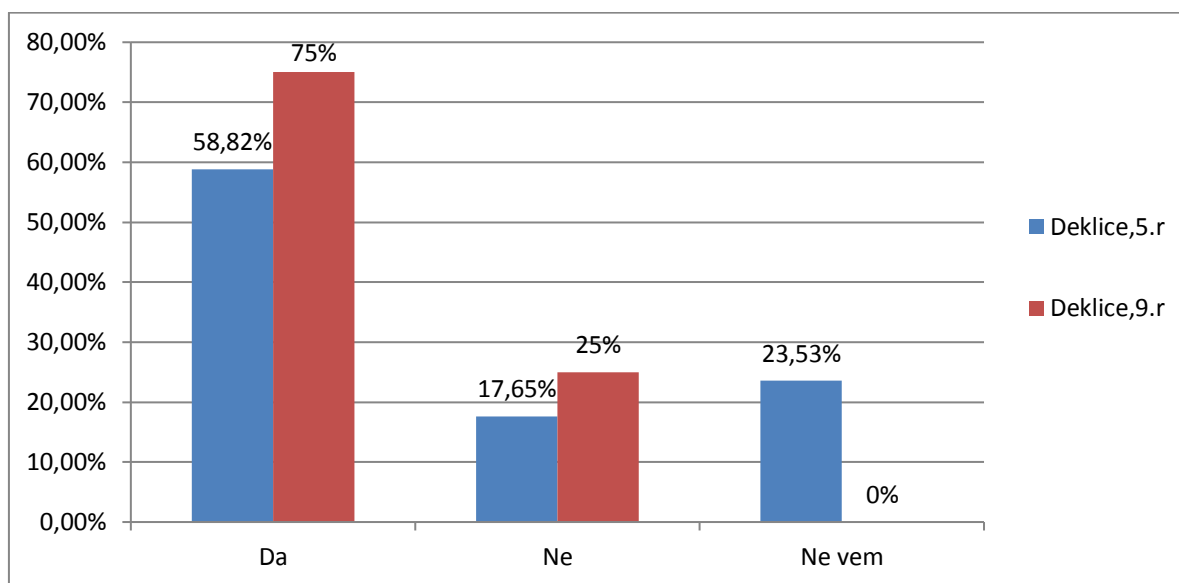
Graf 3: Poznavanje pojma seksizem med osnovnošolci

	Deklice, 5. razred	Dečki, 5. razred	Deklice, 9. razred	Dečki, 9. razred
Seksizem je definicija, ki opredeljuje zmožnosti otrok	17,65 %	0 %	0 %	13,04 %
Seksizem je predsodek ali diskriminacija, ki temelji na spolu osebe	17,65 %	10 %	75 %	65,22 %
Seksizem doživi vsaka ženska, ko doseže starost 50 let	5,88 %	15 %	0 %	0 %
Ne vem	58,82 %	75 %	25 %	21,74 %

Preglednica 3: Poznavanje pojma seksizem med osnovnošolci

Graf in preglednica prikazujeta poznavanje pojma seksizem med osnovnošolci. Ugotovila sem, da večina petošolcev (75 % dečkov in 58,82 % deklic) ne ve, kaj pomeni pojem seksizem, večina devetošolcev (65,22 % dečkov in 75 % deklic) pa pojem seksizem pozna, zato lahko svojo hipotezo, da večina anketiranih devetošolcev pojem seksizem pozna, potrdim.

3. 2. 4 Ali se ti kdaj zdi, da fantje kdaj mislijo, da zmorejo več kot ti?

Graf 4: Mišljenje deklet glede tega, ali se jim kdaj zdi, da fantje mislijo, da zmorejo več kot one

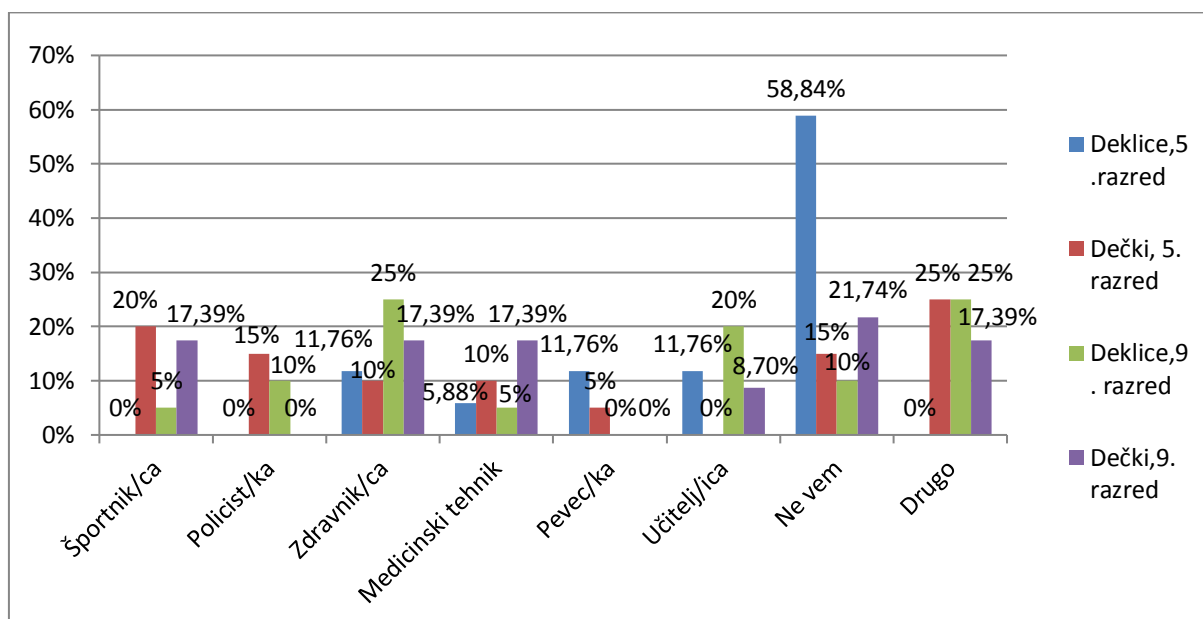
	Da	Ne	Ne vem
Deklice, 5. razred	58,82 %	17,65 %	23,53 %
Deklice, 9. razred	75 %	25 %	0 %

Preglednica 4: Mišljenje deklet glede tega, ali se jim kdaj zdi, da fantje mislijo, da zmorejo več kot one

To vprašanje je bilo zastavljeno izključno dekletom.

Glede na graf in preglednico je razvidno, da večina (58,82 % petošolk in 75 % devetošolk) deklet opaža seksizem v šoli. Zelo majhen odstotek deklet (17,65 % petošolk in 25 % devetošolk) še nikoli ni opazilo seksizma v šoli. To me je presenetilo, saj sem predvidevala, da je vsaj 90 % deklet že opazilo razlikovanje med deklicami in dečki v šoli.

3. 2. 5 Kaj želiš postati, ko odrasteš?

Graf 5: Razporeditev učencev glede na željo, kateri poklic opravljati v prihodnosti

	Deklice, 5. razred	Dečki, 5. razred	Deklice, 9. razred	Dečki, 9. razred
Športnik/ca	0 %	20 %	5 %	17,39 %
Policist/ka	0 %	15 %	10 %	0 %
Zdravnik/ca	11,76 %	10 %	25 %	17,39 %
Medicinski tehnik	5,88 %	10 %	5 %	17,39 %
Pevec/ka	11,76 %	5 %	0 %	0 %
Učitelj/ica	11,76 %	0 %	20 %	8,70 %
Ne vem	58,84 %	15 %	10 %	21,74 %
Drugo	0 %	25 %	25 %	17,39 %

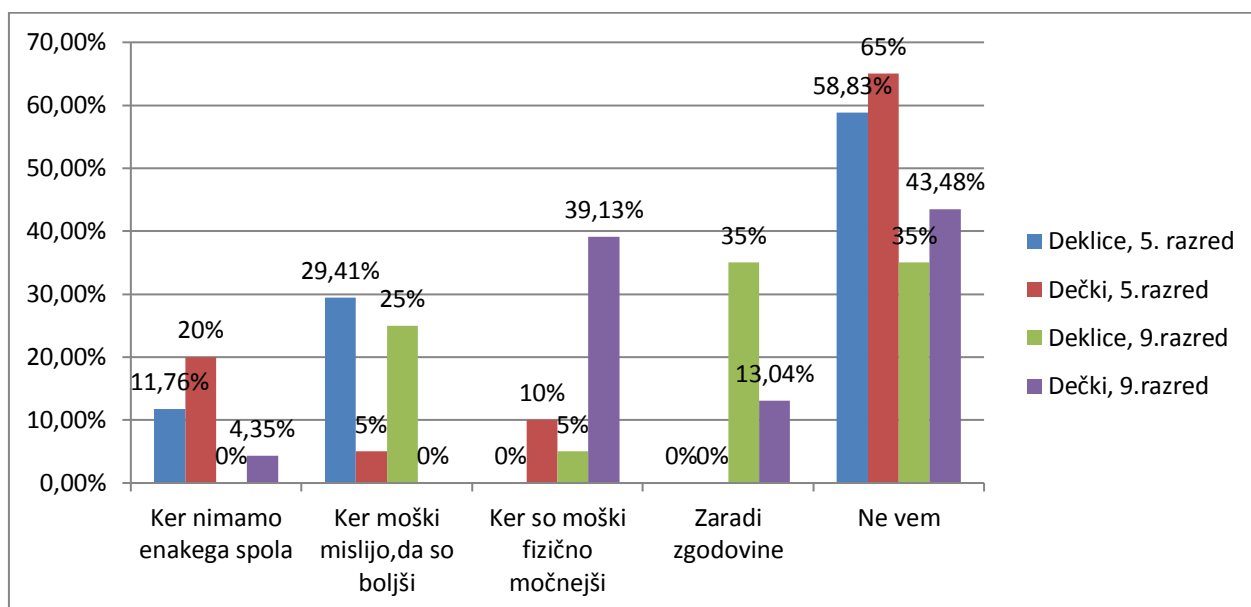
Preglednica 5: Razporeditev učencev glede na željo, kateri poklic opravljati v prihodnosti

To vprašanje je bilo odprtega tipa. Od odgovorov sem izpostavila le tiste, ki so se pojavljali največkrat. Ostale sem označila z drugo.

Iz grafa je razvidno, da več kot polovica deklet (58,84 %) v petem razredu še ne ve, kaj bi rada postala. Med dečki v petem razredu jih veliko želi postati športnik (v večini primerov nogometaši). Ugotavljam, da si največ devetošolk želi postati zdravnica (25 %). Presenetilo me je, da le 5 % deklet v devetem razredu in nobena izmed deklet v petem razredu ne želi postati športnica. 21,74 % devetošolcev še ne ve, kaj bi radi postali. Predvidevala sem, da bo večina deklet izbralo poklic, ki je »najprimernejši« za dekleta (zdravnice, medicinski tehnik, učiteljica ipd.). Enako sem menila za dečke. Moja predvidevanja so se potrdila.

Med drugo so osnovnošolci pisali, da bi radi postali modni oblikovalci, tehniki mehatronike, električarji itd.

3. 2. 6 Zakaj meniš, da so se pojavile razlike med moškimi in ženskami?

Graf 6: Mišljenje osnovnošolcev o vzroku za pojavljanje razlik med moškimi in ženskami

	Deklice, 5. razred	Dečki, 5. razred	Deklice, 9. razred	Dečki, 9. razred
Ker nimamo enakega spola.	11,76 %	20 %	0 %	4,35 %
Ker moški mislijo, da so boljši.	29,41 %	5 %	25 %	0 %
Ker so moški fizično močnejši.	0 %	10 %	5 %	39,13 %
Zaradi zgodovine.	0 %	0 %	35 %	13,04 %
Ne vem.	58,83 %	65 %	35 %	43,48 %

Preglednica 6: Mišljenje osnovnošolcev o vzroku za pojavljanje razlik med moškimi in ženskami

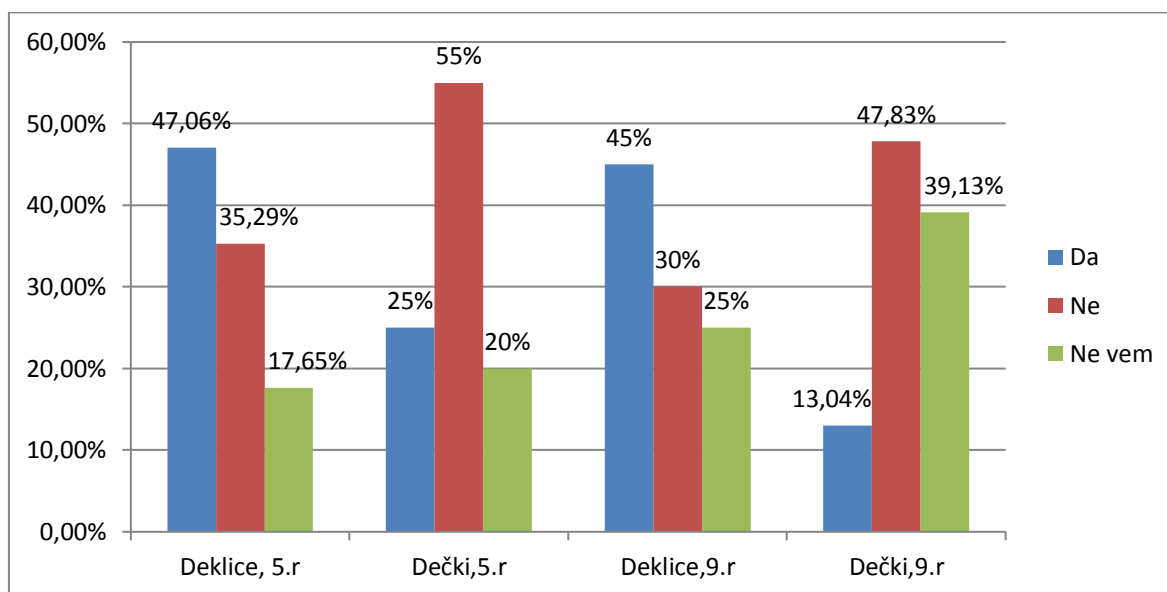
Vprašanje je bilo odprtega tipa. Izpostavila sem odgovore, ki so se največkrat pojavljali.

Manj kot tretjina deklet (29,41 % petošolk in 25 % devetošolk) meni, da je vzrok za pojavljanje razlik med moškimi in ženskami to, da moški mislijo, da so boljši. Tretjina devetošolk (35 %) meni, da so razlike začele nastajati zaradi zgodovine.

Opažam, da je veliko dečkov (10 % petošolcev in 39,13 % devetošolcev) odgovorilo, da je vzrok za pojavljanje razlik med moškimi in ženskami to, da so moški fizično močnejši.

Predvidevala sem, da bo veliko otrok odgovorilo, da so se razlike med dečki in deklicami pojavile zaradi zgodovine, a sem predvidevala napačno.

3. 2. 7 Si kdaj opazil/a, da sošolci delajo razlike med dečki in deklicami?

Graf 7: Opažanje razlikovanja med spoloma med dečki in deklicami v razredu

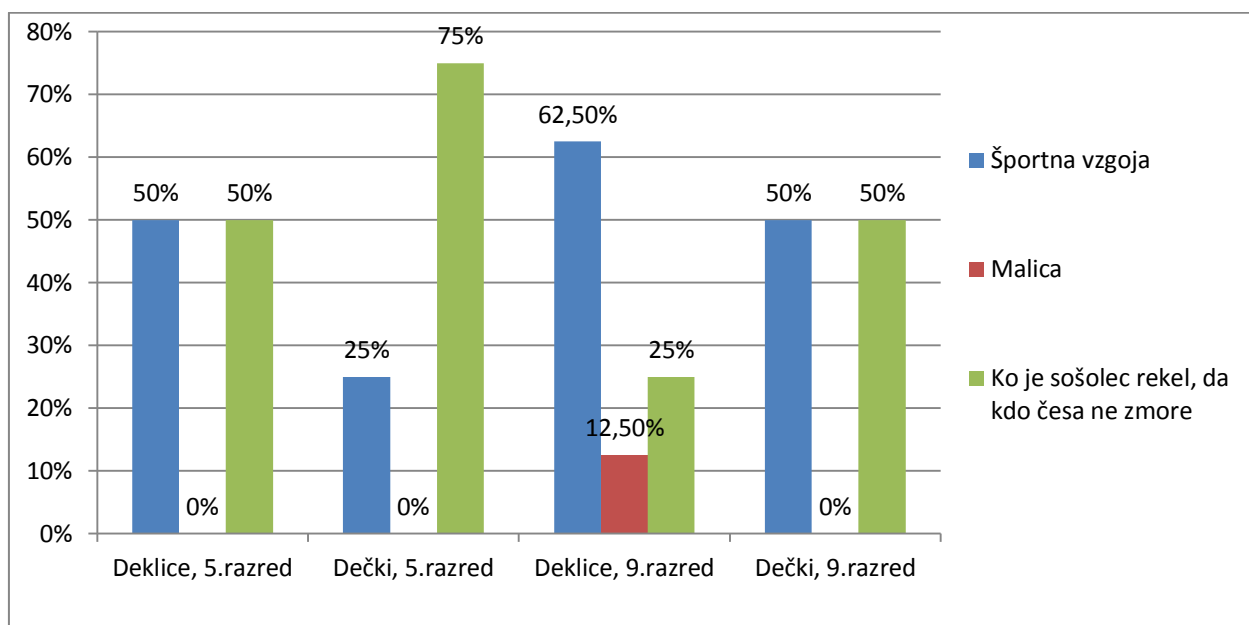
	Da	Ne	Ne vem
Deklice, 5. razred	47,06 %	35,29 %	17,65 %
Dečki, 5. razred	25 %	55 %	20 %
Deklice, 9. razred	45 %	30 %	25 %
Dečki, 9. razred	13,04 %	47,83 %	39,13 %

Preglednica 7: Opažanje razlikovanja med spoloma med dečki in deklicami v razredu

Skoraj polovica deklic v 5. in 9. razredu je napisala, da je že kdaj opazila razlikovanje med spoloma v razredu. Tudi dečki opažajo razlikovanje med spoloma med dečki in deklicami v razredu (25 % petošolcev in 13,04 % devetošolcev), vendar to opaža manj dečkov kot deklic, kar potrjuje mojo hipotezo, da dečki opažajo razlikovanje med spoloma, vendar manj kot deklice.

Ugotavljam, da več kot polovica anketiranih otrok ni opazila razlikovanja med spoloma med dečki in deklicami v razredu, zaradi česar sem ovrgla svojo hipotezo: Več kot polovica anketiranih otrok opaža seksizem v šoli.

3. 2. 8 Kdaj si opazil/a razlikovanje med spoloma v razredu?

Graf 8: Opažanja učencev glede razlikovanja med spoloma v razredu

	Deklice, 5. razred	Dečki, 5. razred	Deklice, 9. razred	Dečki, 9. razred
Športna vzgoja	50%	25%	62,50%	50%
Malica	0%	0%	12,50%	0%
Ko je sošolec rekel, da kdo česa ne zmore	50%	75%	25%	50%

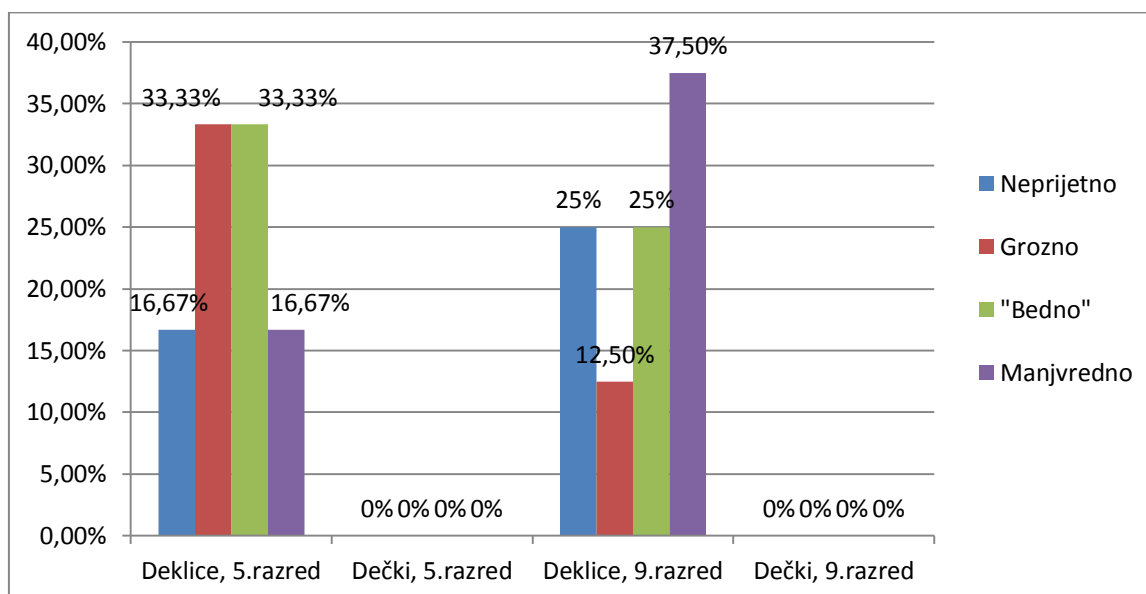
Preglednica 8: Opažanja učencev glede razlikovanja med spoloma v razredu

To vprašanje se navezuje na prejšnjega. Ker niso vsi anketiranci odgovarjali nanj, je odgovorov manj. Vprašanje je bilo odprtega tipa.

Iz grafa in preglednice je razvidno, da približno polovica anketirancev (50 % petošolcev, 25 % petošolk, 62,50 % devetošolk in 50 % devetošolcev) razlikovanje med spoloma v razredu opaža pri športni vzgoji. Kar nekaj osnovnošolcev (50 % petošolcev, 75 % petošolk, 25 % devetošolk in 50 % devetošolcev) je napisalo, da opažajo, da sošolec/sošolka kdaj reče, da kdo česa ne zmore.

Predvidevala sem, da bo veliko osnovnošolcev zapisalo, da so razlikovanje med spoloma opazili pri športni vzgoji. Moja predvidevanja so se uresničila.

3. 2. 9 Kako si se počutil/a, ko si opazil/a razlikovanje med spoloma v razredu?

Graf 9: Počutje osnovnošolcev med opažanjem razlikovanja med spoloma v razredu

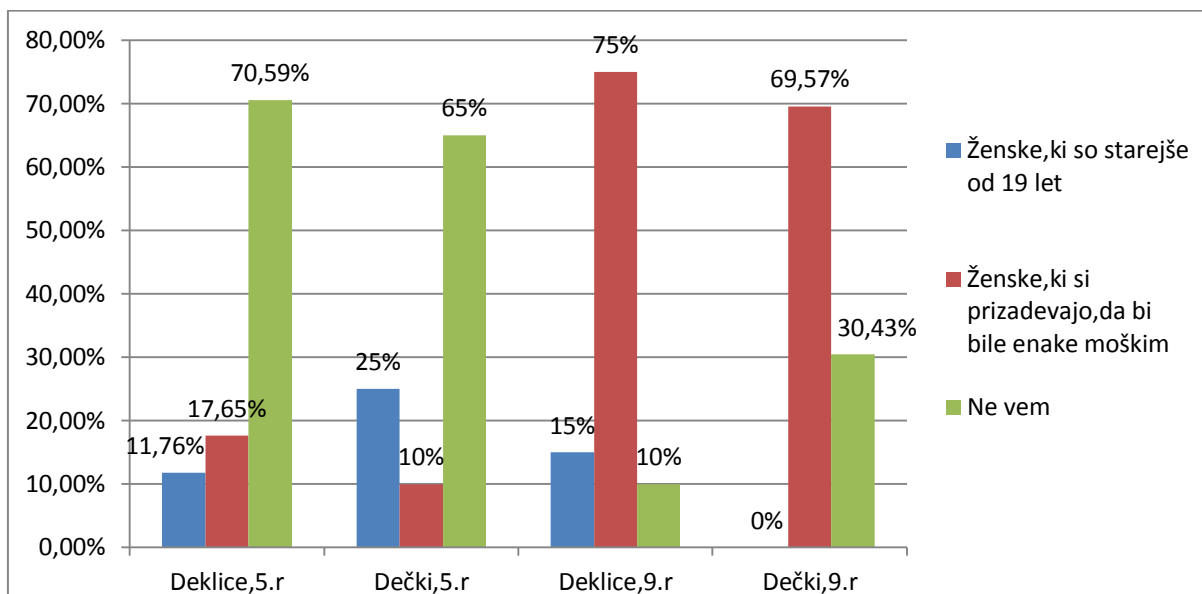
	Deklice, 5. razred	Dečki, 5. razred	Deklice, 9. razred	Dečki, 9. razred
Neprijetno	16,67 %	0 %	25 %	0 %
Grozno	33,33 %	0 %	12,50 %	0 %
"Bedno"	33,33 %	0 %	25 %	0 %
Manjvredno	16,67 %	0 %	37,50 %	0 %

Preglednica 9: Počutje osnovnošolcev med opažanjem razlikovanja med spoloma v razredu

Tudi to vprašanje se je navezovalo na vprašanje (št. 8). Ker je na to vprašanje odgovarjalo manj otrok, je tudi odgovorov manj. Vprašanje je bilo odprtega tipa.

Dečki pri tem vprašanju niso odgovorili oziroma so napisali le, kdaj so opazili razlikovanje med spoloma v razredu, ne pa tudi tega, kako so se počutili. Vsi občutki, ki so jih dekleta doživljala med opažanjem razlikovanja med spoloma v razredu, so negativni, kar sem tudi predvidevala.

3. 2. 10 Kdo so feministke?

Graf 10: Poznavanje pojma feministke med osnovnošolci

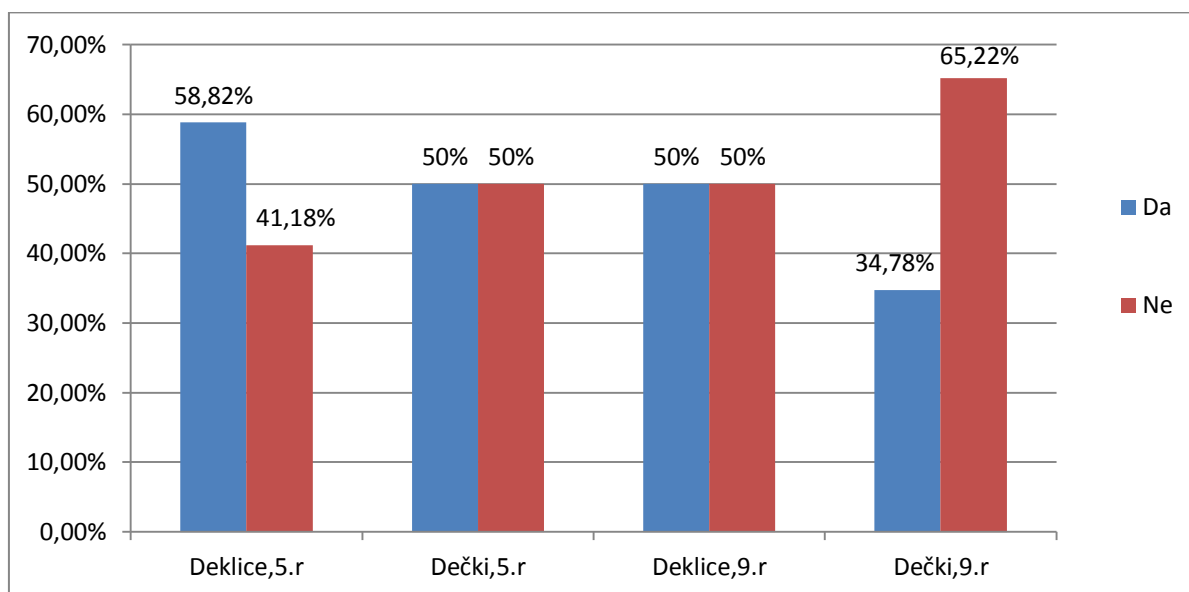
	Ženske, ki so starejše od 19 let	Ženske, ki si prizadevajo, da bi bile enake moškim	Ne vem
Deklice, 5.r	11,76 %	17,65 %	70,59 %
Dečki, 5.r	25 %	10 %	65 %
Deklice, 9.r	15 %	75 %	10 %
Dečki, 9.r	0 %	69,57 %	30,43 %

Preglednica 10: Poznavanje pojma feministke med osnovnošolci

Iz grafa in preglednice je razvidno, da učenci v 5. razredu slabše poznajo pojem feministke kot devetošolci, kar sem predvidevala. Le 17,65 % petošolk in 10 % petošolcev pozna pojem feministke. Pri devetošolcih pojem feministke pozna kar 75 % devetošolk in 69,57 % devetošolcev.

Menila sem, da petošolci in petošolke ne bodo poznali pojma feministke tako dobro kot devetošolci in devetošolke. To se je potrdilo tudi v raziskavi.

3. 2. 11 Ali misliš, da mediji (televizija, radio, časopis ...) povečujejo razlike med ženskami in moškimi?

Graf 11: Mnenje osnovnošolcev o tem, ali mediji povečujejo razlike med spoloma

	Da	Ne
Deklice, 5. razred	58,82 %	41,18 %
Dečki, 5. razred	50 %	50 %
Deklice, 9. razred	50 %	50 %
Dečki, 9. razred	34,78 %	65,22 %

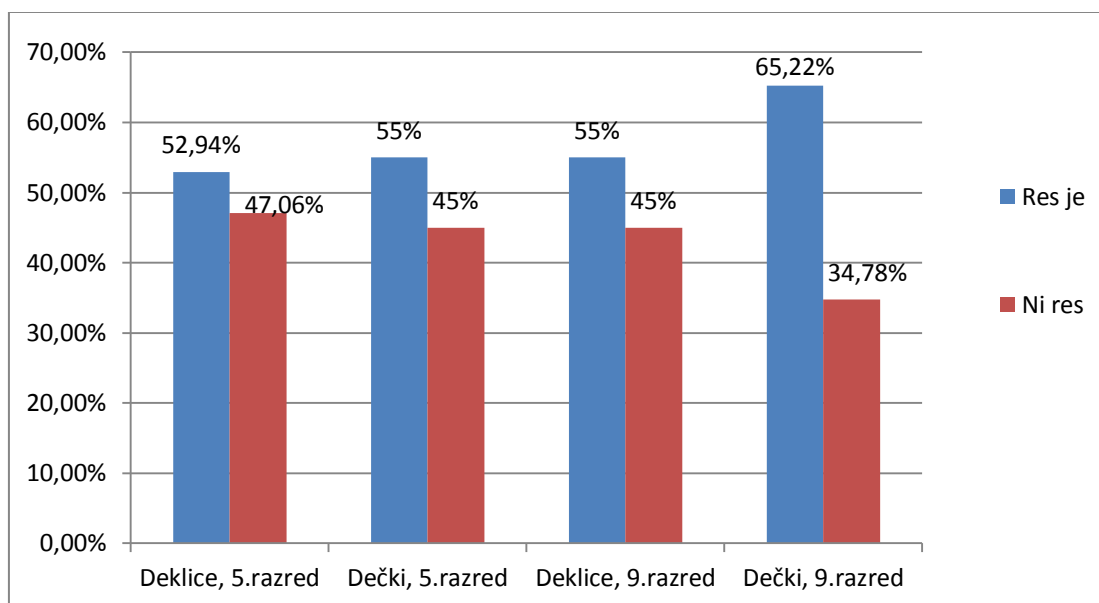
Preglednica 11: Mnenje osnovnošolcev o tem, ali mediji povečujejo razlike med spoloma

Pri petošolcih in pri devetošolkah je približno polovica otrok (58,82 % petošolk, 50 % petošolcev in 50 % devetošolk) obkrožilo, da menijo, da mediji povečujejo razlike med spoloma. Pri dečkih v 9. razredu pa je nekoliko drugače, saj jih več kot polovica (65,22 %) meni, da mediji ne povečujejo razlik med spoloma.

Predvidevala sem, da bo večina osnovnošolcev menila, da mediji ne povečujejo razlik med spoloma, a sem predvidevala napačno.

3. 2. 12 Obkroži, kaj meniš o naslednjih trditvah:

1. Ženske vedno poskrbijo za čustveno delo; tj.: smejanje, kuhanje kave ...

Graf 12: Mnenje osnovnošolcev o tem, da ženske vedno poskrbijo za čustveno delo

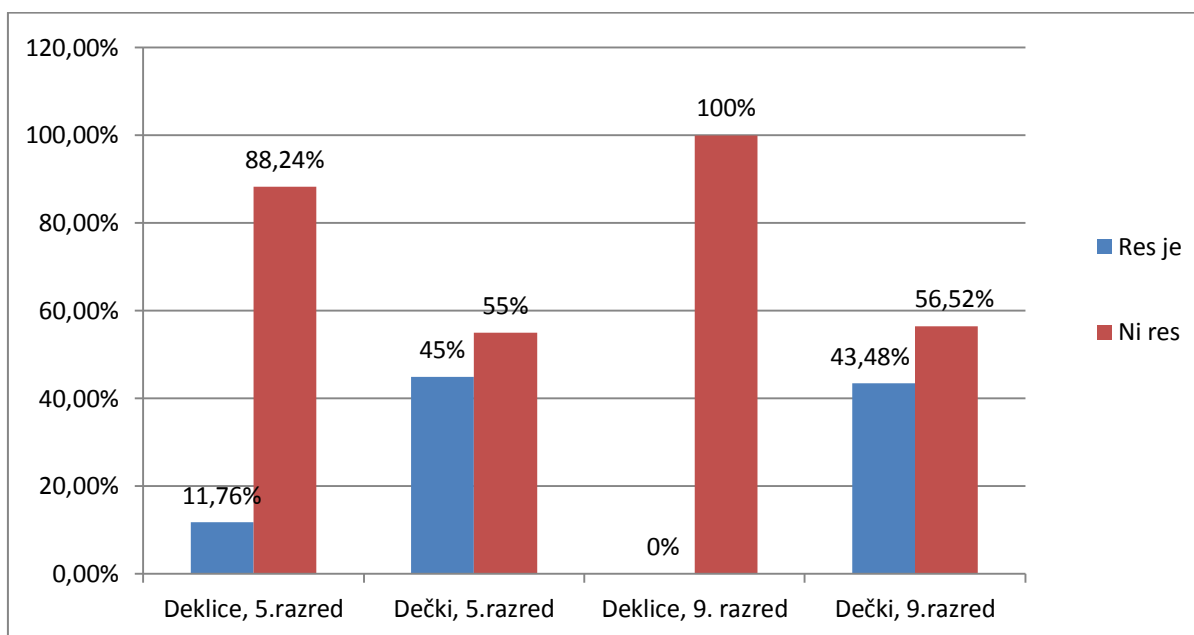
	Deklice, 5. razred	Dečki, 5. razred	Deklice, 9. razred	Dečki, 9. razred
Res je	52,94 %	55 %	55 %	65,22 %
Ni res	47,06 %	45 %	45 %	34,78 %

Preglednica 12: Mnenje osnovnošolcev o tem, da ženske vedno poskrbijo za čustveno delo

Več kot polovica učencev (52,94 % petošolk, 55 % petošolcev, 55 % devetošolk in 65,22 % devetošolcev) je potrdilo, da ženske vedno poskrbijo za čustveno delo.

Ugotavljam torej, da je v vseh razredih približno enak odstotek obeh odgovorov, česar sicer nisem pričakovala, saj sem predvidevala, da bo več učencev trditev potrdilo.

2. Moški so vedno nadrejeni ženskam

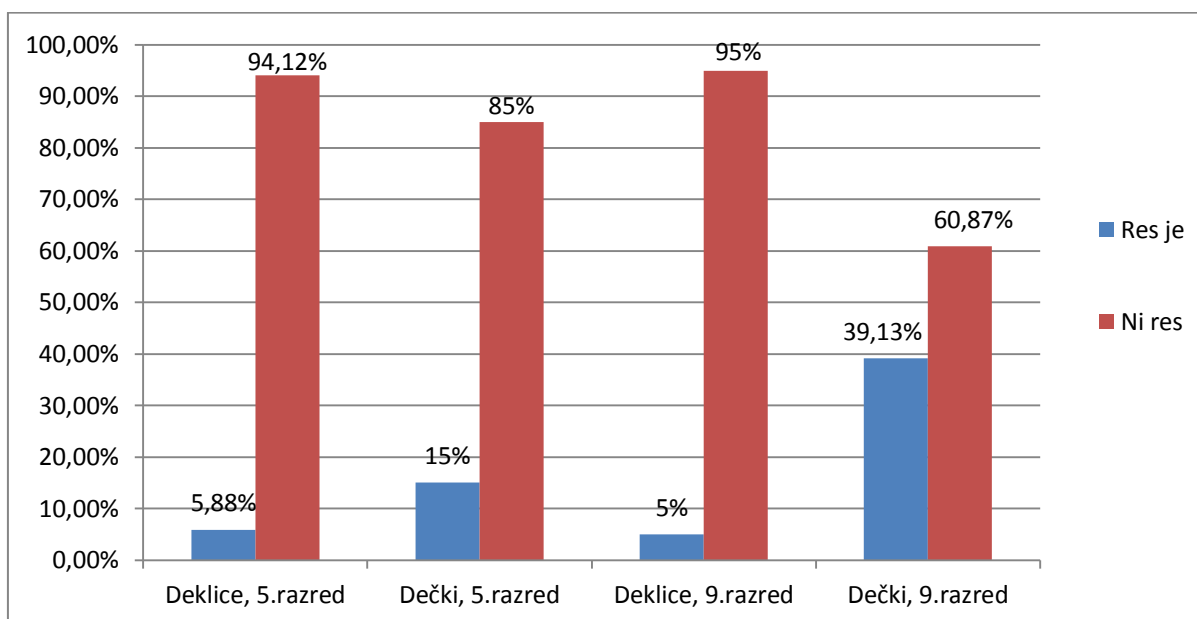
Graf 13: Mnenje osnovnošolcev o tem, da so moški vedno nadrejeni ženskam

	Deklice, 5. razred	Dečki, 5. razred	Deklice, 9. razred	Dečki, 9. razred
Res je	11,76 %	45 %	0 %	43,48 %
Ni res	88,24 %	55 %	100 %	56,52 %

Preglednica 13: Mnenje osnovnošolcev o tem, da so moški vedno nadrejeni ženskam

Iz grafa in preglednice je razvidno, da velika večina anketirancev (88,24 % petošolk, 55 % petošolcev, 100 % devetošolk in 56,52 % devetošolcev) meni, da moški niso vedno nadrejeni ženskam. Slednje sem predvidevala, vendar sem pričakovala, da bo manjši odstotek dečkov odgovorilo »Ni res«. Pomembna razlika med odgovori deklic in dečkov je ta, da se velika večina petošolk (88,24 %) in vse devetošolke zavedajo, da moški niso vedno nadrejeni ženskam. Pri dečkih je nekoliko drugače, saj 55 % petošolcev in 56,52 % devetošolcev meni, da so moški vedno nadrejeni ženskam. Menim, da se bo ta odstotek v prihodnosti znižal.

3. Ženske sodijo samo v kuhinjo

Graf 14: Mnenje osnovnošolcev o tem, da ženske sodijo samo v kuhinjo

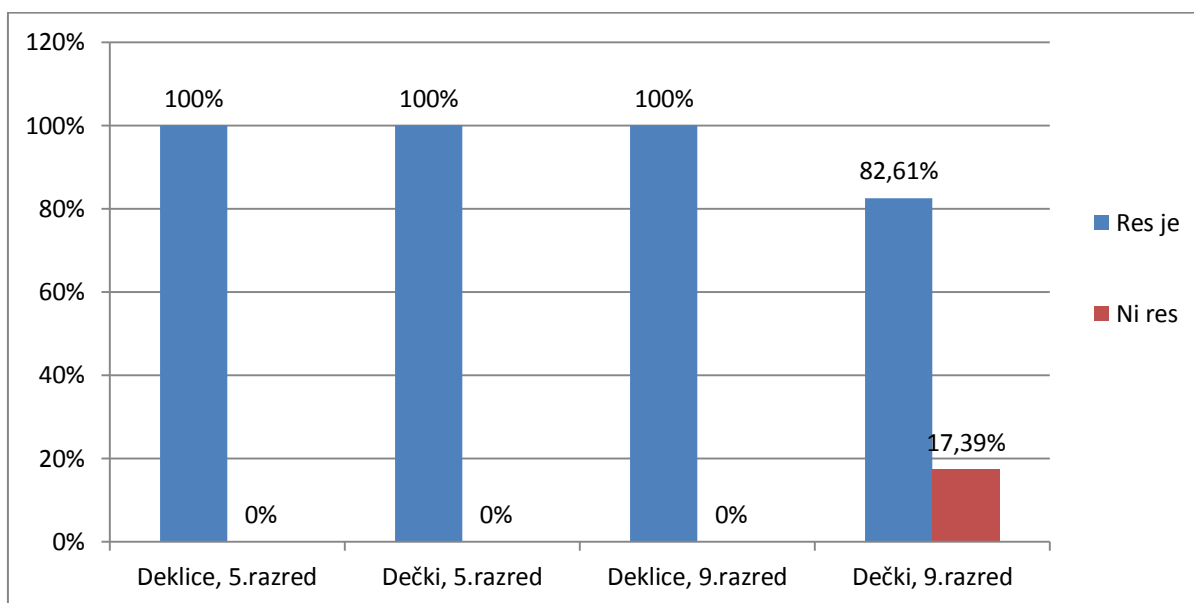
	Deklice, 5. razred	Dečki, 5. razred	Deklice, 9. razred	Dečki, 9. razred
Res je	5,88 %	15 %	5 %	39,13 %
Ni res	94,12 %	85 %	95 %	60,87 %

Preglednica 14: Mnenje osnovnošolcev o tem, da ženske sodijo samo v kuhinjo

Opažam, da večina anketiranih (94,12 % petošolk, 85 % petošolcev, 95 % devetošolk in 60,87 % devetošolcev) meni, da ženske ne sodijo samo v kuhinjo. Zdi se, da je odstotek pri dečkih v 9. razredih za odgovor »Res je« precej visok, kar je zaskrbljujoče.

Menim, da bodo ženske vedno manj za »kuhinjskim pultom« in se bodo v prihodnosti vedno bolj osredotočale na svojo kariero. V prihodnosti bodo moški malo več za »kuhinjskim pultom«, saj se bodo tudi ženske osredotočale na svojo kariero.

4. Moški in ženske so enakovredni

Graf 15: Mnenje osnovnošolcev o tem, da so moški in ženske enakovredni

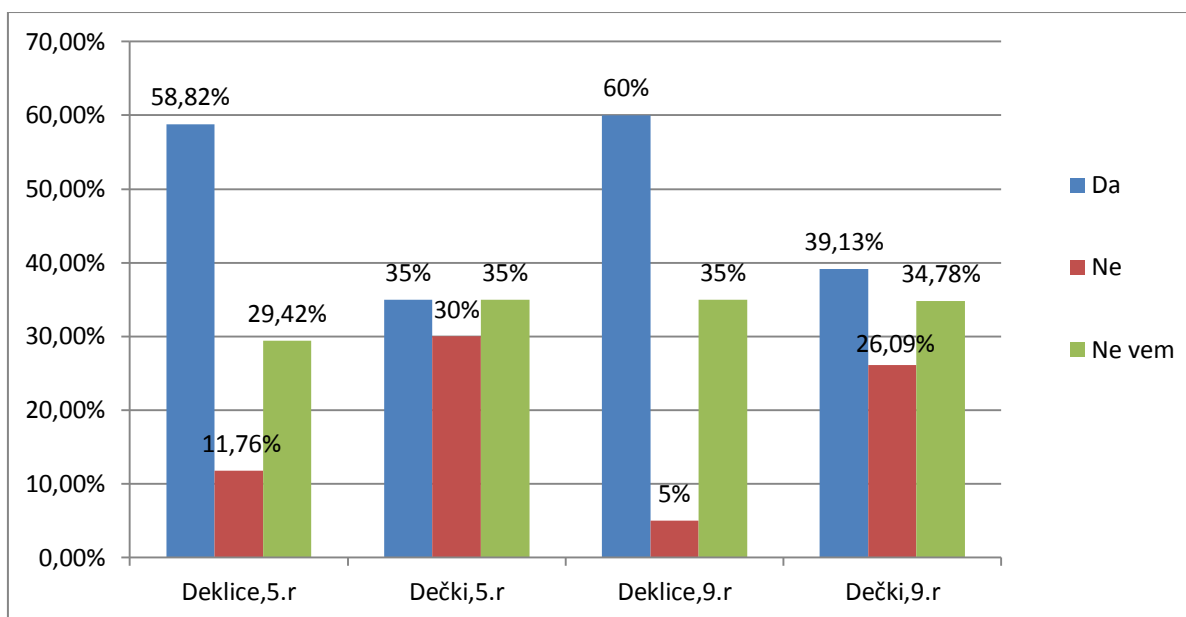
	Deklice, 5. razred	Dečki, 5. razred	Deklice, 9. razred	Dečki, 9. razred
Res je	100 %	100 %	100 %	82,61 %
Ni res	0 %	0 %	0 %	17,39 %

Preglednica 15: Mnenje osnovnošolcev o tem, da so moški in ženske enakovredni

Ugotavljam, da le majhen delež anketirancev misli, da ženske in moški niso enakovredni, kar me je pozitivno presenetilo, saj sem pričakovala drugačne rezultate. Tako je namreč menilo 17,39 % devetošolcev. Vsi ostali anketiranci so mnenja, da so moški in ženske enakovredni.

Glede na vse štiri zgornje grafe lahko potrdim hipotezo: Mlajši učenci še ne delajo velikih razlik med spoloma, pri starejših učencih pa je opaznega več razlikovanja med spoloma (predvsem pri dečkih).

3. 2. 13 Ali meniš, da bi ženske morale postaviti družino pred kariero/sluzbo?

Graf 16: Mnenje osnovnošolcev o tem, ali bi ženske morale postaviti družino pred kariero/sluzbo

	Da	Ne	Ne vem
Deklice, 5. razred	58,82 %	11,76 %	29,42 %
Dečki, 5. razred	35 %	30 %	35 %
Deklice, 9. razred	60 %	5 %	35 %
Dečki, 9. razred	39,13 %	26,09 %	34,78 %

Preglednica 16: Mnenje osnovnošolcev o tem, ali bi ženske morale postaviti družino pred kariero/sluzbo

Ugotavljam, da veliko anketirancev (58,82 % petošolk, 35 % petošolcev, 60 % devetošolk in 39,13 % devetošolcev) meni, da bi ženske morale postaviti družino pred kariero/sluzbo, kar sem tudi predvidevala. Presenetilo me je, da je tej trditvi pritrdilo več deklet kot dečkov, tako v 5. kot tudi v 9. razredu.

4 ZAKLJUČEK

Cilj moje raziskovalne naloge je bil ugotoviti, kako je s poznavanjem seksizma in feminizma pri osnovnošolcih. Ugotavljam, da čeprav veliko mlajših učencev ne pozna pojma seksizem, ga je večina izmed njih že doživela v šoli ali izven nje. Prav tako so razlikovanje med dečki in deklicami opazili tudi devetošolci. Veliko anketirancev ni poznalo pojma feminizem. Zdi se mi, da je potrebno ta pojem osnovnošolcem razjasniti. Eno izmed glavnih vprašanj, ki sem si jih zadala med raziskovanjem, je bilo, ali je seksizem prirojen ali ne. Glede na celotno raziskavo pa lahko potrdim, da je seksizem »naučen«, saj večina mlajših učencev ne kaže tako izrazitega razlikovanja med dekleti in dečki v primerjavi s starejšimi učenci, ki ga kažejo v večji meri.

V raziskovalni nalogi sem zastavila pet hipotez, s katerimi sem lažje raziskovala zadano temo.

Pri prvi hipotezi sem sklepala, da večina anketiranih petošolcev ne pozna pojma feminizem. Hipotezo sem potrdila, saj kar 70,59 % petošolk in 75 % petošolcev anketiranih ni poznalo pomena pojma feminizem.

Drugo hipotezo, in sicer da večina anketiranih devetošolcev pozna pomen pojma seksizem, sem potrdila, saj se je izkazalo, da 75 % deklet in 65,22 % dečkov pozna pomen pojma seksizem.

Pri tretji hipotezi sem sklepala, da več kot polovica anketiranih v šoli opaža seksizem. Hipotezo sem ovrgla, saj sem s pomočjo ankete ugotovila nasprotno.

Pri hipotezi št. 4 sem sklepala, da mlajši učenci še ne delajo velikih razlik med spoloma. Hipotezo sem lahko potrdila, saj sem s pomočjo ankete ugotovila, da je v večini primerov seksizem »naučen« in ne prirojen.

Pri zadnji hipotezi sem sklepala, da dečki opažajo razlikovanje med spoloma, vendar manj kot dekleta. Hipotezo sem lahko potrdila.

Glede na raziskavo lahko potrdim, da je seksizem med osnovnošolci opazen, vendar pri dekletih ni večjega nasprotovanja le-temu. Ugotavljam, da je pri večini anketirancev seksizem »priučen«, bodisi od staršev, bodisi od vrstnikov ali koga tretjega. Menim, da bi se lahko razlikovanje med dečki in deklicami v prihodnosti zmanjšalo, vendar se ga mora zmanjševati v vsaki generaciji, od najstarejših do najmlajših.

5 VIRI

Literatura:

- Bogovič, L., Skušek, Z. (1998). Spol: Ž. Ljubljana: KUD France Prešeren.
- Maca, J. (2014). Sociologija in seksizem. Ljubljana, Založba FDV.
- Maca, J. (2001). Seksizem v vsakdanjem življenju. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- Jalušič, V. (2002). Kako smo hodile v feministično gimnazijo. Ljubljana: Collegium Graphicum.
- Haralambos, M. in Holborn, M. (1999). Sociologija, teme in pogledi. Ljubljana: DZS.

Spletni viri:

- <http://projekti.gimvic.org/2012/2e/hiphop/seksizem.html>, uporabljeno 22. 2. 2017
- <https://sites.google.com/site/informatikakajalika/home/kratka-zgodovina>, uporabljeno 21. 2. 2017

Viri slik:

- spletna stran: <https://www.pinterest.com/pin/523191681681203059/>, uporabljeno dne 21. 2. 2017
- Jalušič, V. (2002). Kako smo hodile v feministično gimnazijo. Ljubljana: Collegium Graphicum.
- društvo Ženska svetovalnica
- spletna stran: <http://www2.arnes.si/~oscefk1s/1314/vtce.pdf>, uporabljeno dne 21. 2. 2017

PRILOGA: ANKETNI VPRAŠALNIK

ANKETNI VPRAŠALNIK

Pozdravljeni,

sem Tea Horvat, učenka 9. a razreda, in delam raziskovalno nalogo z naslovom **Seksizem in feminizem**.

Pred vami je anketni vprašalnik, s katerim bom pridobila ustrezne podatke in odgovore. Vprašanja so sestavljena tako, da sami vpišete odgovor ali obkrožite eno črko pred za vas ustrezen odgovor. Pri vseh vprašanjih je možen le en odgovor.

Sodelovanje v raziskavi je anonimno. Imena udeležencev ne bodo nikjer zapisana in na noben način razvidna. Udeležencem zagotavljam, da bom vse zbrane podatke uporabila zgolj v raziskovalne namene.

1. Razred (obkroži): 5. 9.
2. Spol (obkroži): Ž M
3. Ali veš, kaj pomeni beseda *feminizem*?
 - a) feminizem je gibanje žensk za enakopravnost z moškimi
 - b) feminizem je gibanje žensk za delovna mesta
 - c) feminizem je nekaj za pojediti
 - d) ne vem
4. Ali veš, kaj pomeni beseda *seksizem*?
 - a) seksizem je definicija, ki opredeljuje zmožnosti otrok
 - b) seksizem je predsodek ali diskriminacija, ki temelji na spolu osebe
 - c) seksizem doživi vsaka ženska, ko doseže starost 50 let
 - d) ne vem

Vprašanje 5 je namenjeno izključno deklicam.

5. Ali se ti kdaj zdi, da fantje mislijo, da zmorejo več kot ti?
 - a) da
 - b) ne
 - c) ne vem
 6. Kaj želiš postati, ko odrasteš?
-

7. Zakaj meniš, da so se pojavile razlike med ženskami in moškimi?

8. Si kdaj opazil/a, da sošolci delajo razlike med deklicami in dečki?

- a) da
- b) ne
- c) ne vem

Če si na to vprašanje odgovorili/a z DA, odgovori še na vprašaje 8. b.

8. b Kdaj se je zgodilo in kako si se počutil/a ob tem?

9. Kdo so feministke?

- a) ženske, ki so starejše od 19 let
- b) ženske, ki si prizadevajo, da bi bile enakopravne z moškimi
- c) ne vem

10. Ali meniš, da mediji (televizija, radio, časopis itd.) povečujejo razlike med ženskami in moškimi?

- a) da
- b) ne

11. Obkroži, kaj meniš o naslednjih trditvah:

Ženske poskrbijo za čustveno delo; tj.: smehljanje, kuhanje kave ...	Moški so vedno nadrejeni ženskam.	Ženske vedno sodijo samo v kuhinjo.	Moški in ženske so enakovredni.
RES JE	RES JE	RES JE	RES JE
NI RES	NI RES	NI RES	NI RES

12. Ali meniš, da bi ženske morale postaviti družino pred kariero/službo?

- a) da
- b) ne
- c) ne vem

Hvala za sodelovanje! ☺